

REDNOSTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. sng. - TELEFON 93-508 IN 94-538 - Poštni predal 559 - UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 - Tel. 93-738 - Podruž. GORICA: UL. S. Felice 1-11, Tel. 33-82 - OGLASNI: od 8-12,30 in od 15-18. - Telefon 37-338 - CENE OGLASOV: Za vsak mm v prvi št. 1 stolpa; trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpa za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda, - NAROCNINA: mesečna 400, vnaprej: četrtletna 1100, polletna 2100, celoletna 4100 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - ZA FLRJ: Agencija demokratskega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB-1-2-375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska d. ZOZ - Trst

GRONCHI JE OB ODHODU IZ PARIZA POVABIL COTYJA V ITALIJO

Komentarji o pariških razgovorih in poraz Martinovega «atlantizma»

Razlike med Quay d'Orsayem in palačo Chigi - Nesoglasja med demokristjani glede odložitve razprave o političnem volilnem zakonu

(Od našega dopisnika)
PARIZ, 28. — Iz Pariza poročajo, da je predsednik italijanske republike Gronchi povabil predsednika francoske republike Cotyja na obisk v Italijo. Coty je vabil sprejel. Gronchi se bo vrnil v Rim čez malo polpodne. Jutri bo v Rimu, odkar je bil Gronchi izvoljen za predsednika republike. Ob tej priliki je došlo do številnih sestankov. Med njimi dan njegovih sestanov v Franciji, je Gronchi sprejel v italijanskem poslanstvu francoske in italijanske novinarje, katerim je razložil stališče, ki so ga imeli glede Cotyja. Popoldne je obiskal pokopališče v Grotto, kjer so pokopani italijanski vojniki, ki so padli v prvi svetovni vojni v Franciji. Svečanost na pokopališču se je udeležil tudi italijanski minister za obrambo Taviani, ki je v Grotto prišel v Francijo. Popoldne je obiskal pokopališče v Grotto, kjer so pokopani italijanski vojniki, ki so padli v prvi svetovni vojni v Franciji. Svečanost na pokopališču se je udeležil tudi italijanski minister za obrambo Taviani, ki je v Grotto prišel v Francijo. Popoldne je obiskal pokopališče v Grotto, kjer so pokopani italijanski vojniki, ki so padli v prvi svetovni vojni v Franciji. Svečanost na pokopališču se je udeležil tudi italijanski minister za obrambo Taviani, ki je v Grotto prišel v Francijo.

Miren pohod na Izrael pripravljajo arabski begunci

Odločili so se za ta korak zaradi obupnih razmer, v katerih živijo v taboriščih na področju Gaze - Dag Hammarskjöld v Kairu

KAIRO, 28. — Zvedelo se je, da se nad 250.000 arabskih beguncem, ki živijo na področju Gaze, pripravljajo na smiren množičen pohod, da se vrnejo v svoje domove v Izraelu. Funkcionarji OZN, ki so sporočili to vest, izjavljajo, da bo v takem primeru težko ustaviti pohod arabskih beguncem, ki se zdi, da so odločeni napraviti ta korak zaradi obupnega položaja, v katerem so prisiljeni živeti v osmih natančnih taboriščih na področju Gaze. Glavni tajnik OZN Hammarskjöld je danes prispel v Istanbul v Kairo, kjer bo ostal ena ali dva dni in se bo nato vrnil v Jeruzalem, da se ponovno sestane z izraelskimi voditelji. Danes popoldne se je razgovarjal z egiptovskim zunanjim ministrom, iz New Yorka javljajo medtem, da je OZN zaprosila Avstralijo, Novo Zelandijo, Kanado, Norveško in Švedsko, naj bi dale na razpolago Združenim narodom nekaj častnikov, ki bi jih dodelili razširjenemu zboru opazovalcev OZN v Palestini. Zaprlosili so za štiri častnike od vsake od omenjenih držav. V Kairo je danes prišlo jordanško vojaško odposlanstvo pod vodstvom poveljnika z rabske legije. Odposlanstvo ima nalogo koordinirati z Egiptom obrambne načrte. SEVILLA, 28. — Po seji ministrskega sveta, ki je bil v Sevilli, se je zvedelo, da se bodo pogajanja med Spanijo in Marokom za določitev meja med sebojnimi odnosov nadaljevala 7. maja.

Guy Mollet in Haile Selasi o pomoči nerazvitim državam

Pomoč naj bi se dajala v okviru OZN, da bi se pri tem izognili konkurenčni tekmi med Vzhodom in Zahodom - Dva važna predloga v ECOSOC glede energetskih virov

BEograd, 28. — V novih spremenjenih izboljšanih mednarodnih pogojih dobiva prava pomoč nerazvitim državam vedno večji pomen. Beograjska Politika je v zvezi s tem zaprosila več učenih državljanov za njihovo mnenje o tem vprašanju. Med prvimi objavila list odgovorov predsednika francoske vlade Molleta in etiopskega cesarja Haile Selasija. Guy Mollet sodi, da Vzhod in Zahod kljub medsebojnemu nesoglasju lahko združita svoje napore pri dajanju pomoči nerazvitim državam. Francoški predsednik dalje sodi, da je potrebno to pomoč prvenstveno dati v okviru Združenih narodov, da bi se na ta način izognili konkurenčni tekmi med Vzhodom in Zahodom pri dajanju pomoči. Guy Mollet ugotavlja, da Francija in njeni zahodni zavezniki že vse leto pomagajo nerazvitim državam in da v netočne kritike, da je ta pomoč bila povezana s političnimi gojili. Etiopski cesar je mnenja, da mora biti pomoč nerazvitim državam sestavni del obveznosti mednarodnega sodelovanja. Samo z mednarodno gospodarsko pomočjo se bodo zaostale države lahko hitro razvile in lahko učinkoviteje izpolnjevale svoje mednarodne obveznosti in uživale koristi mednarodnega napredka. V New Yorku je gospodarsko-socialni svet OZN (ECOSOC) zavel razpravljalni o dveh najnovejših in obnem najbolj zanimivih predlogih, ki sta povezana z uspešnostjo industrializacije nerazvitih dežel. Francoska delegacija je predlagala, naj bi začeli iskati nove vire energije, ameriška pa, da bi proučili vse možnosti za uporabo atomne energije pri industrializaciji nerazvitih dežel. Dva lista delegatov v svetu so govorili o obeh predlogih in ju označevali za konstruktivna in daljnosežna. Ko je stvil svoj predlog, je francoski delegat Pierre Abelin opozoril na vedno manjši razpoložljivi količino navadnih virov energije. Pri reševanju problema novih virov energije ne gre zanemarjati možnosti, ki jih dajejo sončna toplota, vetrovi, plime in oseke ter reke. Francoski delegat je predlagal, naj bi se v Franciji, Britaniji in Kanadi, kjer izkoriščajo tudi toplotno zemlje kot vir energije. Jugoslovanski delegat, ki je podprl francoski predlog skupnega delegata Egipta in Pakistana je med drugim dejal, da je francoska delegacija pravilno poudarila, da ne smemo opustiti ostalih možnosti, ne glede na to, koliko upanja imamo glede na atomsko energijo. Druga stvar, ki je zbudila pozornost, je skupni predlog ZDA, Brazila, Kanade, Francije in Vel. Britanije, naj glavni tajnik OZN Hammarskjöld pripravi za 23. zasedanje sveta poročilo o možnosti uporabe atomske energije za gospodarsko razvoju nerazvitih držav. Svet se proučuje oba pred-

PO OBISKU SOVJETSKIH VODITELJEV V ANGLIJI

Znatno zanimanje v Veliki Britaniji za možnost povečanja trgovine s SZ

Po sovjetskih predlogih bi se izvoz iz SZ v Anglijo potrojil, angleški v SZ pa padevotiril - Brzovjavki Bulganina in Edena - Napihovanje vesti o pripravljani atentata na Bulganina in Hruščeva

MOSKVA, 28. — Vsi sovjetski listi komentirajo dosledne rezultate obiska Bulganina in Hruščeva v Veliki Britaniji. «V desetih dneh, ki sta jih prebila v Angliji, pišeta dopisnika «Pravde» v Londonu Kraminov in Nekrasov, sta državljani ugotovila, da hoče angleško ljudstvo mir. Uspela sta dopovedati velikemu delu britanskega javnega mnenja, da hoče tudi sovjetsko ljudstvo mir ter prijateljske odnose z vsemi državami na svetu. Angleška ljudje so z zadovoljstvom sprejeli rezultate obiska Bulganina in Hruščeva. Dopisnika izvesti Matvejev in Rogov pa pišeta, da je bil ta obisk pri britanskem ljudstvu sprejet s sočasnimi zadovoljstvom. «V Londonu mislijo, dostavljata, da bodo imeli angleško-sovjetski razgovori za rezultat zmanjšanje mednarodne napetosti in da bodo dokazali, da je sporazum med Vzhodom in Zahodom mogoč. Tudi današnji komentarji londonskega tiska o angleško-sovjetskih razgovorih izražajo previden optimizem. «Times» piše v svojem uvodniku, da je skupno poročilo nekak seznam namenov in tu in tam tudi upanja; vse je povedano v splošnih besedah, toda zaradi tega nikakor ne gre zmanjševati pomena te izjave. Vendar bo šele bodočnost pokazala, koliko se lahko te besede spremenilo v resničnost. Laburistični «Daily Herald» poudarja tisti del izjave, ki omenja Anglijo kot možno posredovalko med Rusijo in

navljam tudi jaz željo, ki ste jo izrazili, da bi naše prijateljstvo in naše skupno delo pomagalo stvari miru in dobrih odnosov na vsem svetu. Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je v govoru v svojem volilnem okrožju Hoj-lake (grofija Cheshire) izjavil, da je obisk Bulganina in Hruščeva pripomgel k pomirjenju in močnejši koliziji med Vzhodom in Zahodom. Dostavil je, da so bili razgovori med sovjetskimi in britanskimi voditelji prisrčni in odkriti, ter je zatrdil: «Težave, ki nas ločijo, so bistvene in velike. Toda ni nismo izgubili, ko smo o njih govorili odkrito. Pokazala je se nam je pot, ki je nadaljeval Lloyd, po kateri lahko obe državi hodita skupaj; gre za probleme Bliznjega vzhoda, obojevalne tekme in povečanja trgovinskih izmenjav. Angleški industrijski in gospodarski krogi kažejo zelo mnogo zanimanja za zaključke, do katerih so prišli sovjetski in angleški voditelji na področju možnega povečanja trgovinskih izmenjav med obema državama. Seznam blaga, ki bi ga bili Sovjeti pripravljali nabaviti v dobi od 1957 do 1960, natančno studirajo tako predstavniki ministrstva za trgovino kot industrijski; seznam navaja povečanje izmenjav od desetih milijonov na stotine milijonov šterlingov. Razen tega se poudarja, da je res, da dober del tega blaga ne spada pod zaporo strateških snovi. Ni dvoma, da mnoge angleške industrijske panoge izvajajo močan pritisk za razširitev angleško-sovjetskih izmenjav tudi zaradi tega, ker je močna tendenca, kot se poudarja, za povečanje rusko-ameriških izmenjav, ki so bile v prvem tromesečju 1956 okrog dvakrat tolikšne, kot v prvem štirimesečju 1955. Leto 1955 pa je sicer bilo za angleško-sovjetsko trgovino posebno ugodno in odgovarjajoče povečanje med Anglijo in Sovjetsko zvezo obstaja že tudi v 1956. «Vsekakor se poudarja, da so v dobi, ko si vse angleško-gospodarsko prizadeva za povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza, številke in sovjetskih predlogih take, da ni mogoče z njimi ravnati, kot da bi šlo za igro «misli si neko število...», piše danes «Financial Times». Neki predstavniki britanske industrijske zveze je dejal, da bi bilo treba za dosego številki, ki jih navajajo sovjetski predlogi, izvoz iz ZSSR v Veliko Britanijo potrojiti, angleški izvoz v ZSSR pa padevotiril. Preden je mogoče izreči sodbo o takih predlogih, je dostavil, bo potrebno bolj podrobno seznaniti se z njihovo vsebino. «Mogoče je preveč pričakovati, če tako trgovinske razširitve v najbližji bodočnosti, čeprav bi nam bilo mogoče dovestkrat povečati izvoz, če bi Sovjeti hoteli prav tako redno pri nas naročiti, kot delamo mi pri njih. Dvomi o možnosti, da bi se sovjetski izvoz v Anglijo potrojil, obstajajo predvsem zaradi tega, ker — kot mislijo v Londonu — So-

PRED VIŠINSKO EKSPLOZIJO BOMBE «H» V PACIFIKU

Ameriški znanstvenik kritizira „politiko tajnosti“ oblasti ZDA

Dr. Hughes pravi, da je SZ objavila 80 odstotkov svojih doznaj na področju izkoriščanja termojadrske energije

HONOLULU, 28. — Poveljstvo taktičnega oddelka, ki bo izvedel letos na Pacifiku nuklearne poskuse, je sporočil, da se bo ves program pričel proti 8. maju z visokoviskovsko eksplozijo vodikove bombe, katere moč bo enaka več milijonov ton tritona. Poskusu bo prisostvovala 15 novinarjev. Bombo bo najbrž odrgel velik reakcijski bombnik B-36 ali B-52. Tehniki domnevale, da bo eksplozija v tolikšni višini, da bo izključena nevarnost radioaktivnega dežja, vsaj kar zadeva višine nad 3000 m. Ameriška komisija za atomsko energijo je danes sporočila, da je izdelala načrt, da bi bili prebivalci Marshallskih otokov pravosodno evakuirani, če bi se pokazala za to potreba pri nuklearnih poskusih, ki bodo prihodnji mesec v Pacifiku. Sicer pa komisija zagotavlja, da smatira za kaj malo verjetno, da bi bili taki ukrepi potrebni, kajti na približno milijon kv. km nevarne cone ni nobene obsevanega kraja. Komisija za atomsko energijo tudi obvešča, da bo z uporabo nove in izpopolnjene tehnike izvedla vrsto meteoroloških kontrol ter kontrole radioaktivnosti, da ugotovi količino izžarevanja v zraku in morski vodi in pa vpliv vremena na premikanje radioaktivnih oblakov. Profesor z univerze v Princeton dr. Gerard O'Neill je

Zapel Adenauer predsednik zahodnonemške KO

STUTTGART, 28. — Na kongresu zahodnonemške demokratske stranke je bil ponovno izvoljen za predsednika za sledeči dve leti do sedanjega predsednika in kancler Konrada Adenauer. Stije predsednikni pa so: Karl Arnold, bivši ministrski predsednik Porenja in Westfalije (katolik), dr. Eugen Gerstenmaier, predsednik Bundestaga (evangelikan), dr. von Hassel, predsednik Bundesrata (evangelikan) in Jakob Kainz, zvezni minister za nemška vprašanja (katolik).

Grška vlada protestira proti angleškim metodam na Cipru

Tajništvo OZN je bil izročen dokument, ki navaja več primerov angleških grozodejstev na otoku - Pritožba v evropskem svetu

NEW YORK, 28. — Grška delegacija v OZN je danes izročila glavnemu tajništvu dokument, v katerem navaja več primerov grozodejstev, ki so jih izvršili Angličani na Cipru. V notki in spremilja dokument, je rečeno, da je Grčija pripravljena uporabiti vse poti, ki so odprte v Združenih narodih, da doseže prenehanje takih dejanj. Kakor že javljeno, je grški delegat v OZN večkrat razdelil prepis dokumenta, ki vsebuje opis «angleških grozodejstev na Cipru, vsem delegacijam v OZN. Grški minister Theotokis pa je sporočil, da se bo grška vlada pritožila v evropskem svetu, in sicer v odboru za človeške pravice proti nasilnim dejanjem Angležev nad grškim prebivalstvom na Cipru. S tem v zvezi se je Theotokis razgovarjal s predstnikom vlade Karamanlisom. Britanski laburistični voditelj Gaitskell pravi v prvotnem sklopu, da se je britanski ugled znatno zmanjšal v tujinu po krivdi vlade, ki je krivati škodo in izjavljane na Srednjem vzhodu. Parlamentarna delegacija FLRJ v Izraelu

Novi načrti za razvoj Indije

NEW DELHI, 28. — Indijsko ministrstvo za planiranje je sprejelo ukrepe, da bi dohodke verskih ustanov izkoristilo za ureditve drugega petletnega plana. Kot se je zvedelo iz obveščenih krogov, organizirajo sedaj komisijo, ki bi proučila ekonomsko stanje samostanov in verskih ustanov. Na osnovi poročila zakonski predlog, da bodo po zakonu odredili, da vse verske ustanove pošiljajo vladnim organom poročila o svojih dohodkih. Del teh dohodkov bodo morali dati na razpolago vladi za investicije v gospodarstvu. Po osmrednem razpravljanju je 17. kongres KP Indije sprejel kompromisno resolucijo, v kateri poudarja, da bo partija podpirala vladno politiko obrambe miru ter vse ukrepe za krepitve nacionalnega gospodarstva, toda da bo še nadalje ostala v opoziciji. V zunanji politiki kongres odob-

Alžirska begunska vlada se bo organizirala v Kairu

Posvetovanja voditeljev alžirskih narodnih gibanj v egiptovski prestolnici - Ben Jusuf napada Burgibovo politiko

KAIRO, 28. — Danes se je delegacija alžirske fronte za narodno osvoboditev pod vodstvom Ferhata Abbasa sestala s glavnim tajnikom Arabske lige Abdel Halekom Hasunom in se razgovarjala o koordinaciji naporov za podpiranje borbe za neodvisnost Alžirja. Tunizijski nacionalistični voditelj in bivši tajnik stranke Neodestr Salah Ben Jusuf je danes v Kairu imel tiskovno konferenco, na kateri je kritiziral politiko tunizijskega ministrskega predsednika Burgibe. «Za nas, je izjavil Ben Jusuf, se mora usoda Tunizije vključiti v svobodno magreb, ki naj bo prost slehernega tujeje gospostva, združen in vključen v veliko arabsko skupnost, ki naj temelji na učinkoviti afriško-azijski solidarnosti. Zatem je Ben Jusuf obožil Burgibovo, da hoče vzporediti tunizijsko politiko s politiko zahodnih držav ter je dal alžirskim politikom okoli 50 predstavnikov opozicije v času od 1. do 16. aprila. Govornik je zatem poudaril, da mora tunizijsko ljudstvo

Stassen in Gromiko se spet razgovarjata

LONDON, 28. — Harold Stassen in Andrej Gromiko, čefa ameriške in sovjetske delegacije v pododboru OZN za razorožitev, sta se danes dopoldne zopet sestala. Domnevajo, da sta se pogovarjala o sovjetskem sklepu za pristanev, da se istočasno obravnava vajo problematično konvencionalne kot nuklearne razoro-

Cankarjevi „Hlapci“ na festivalu v Parizu

BEograd, 28. — Na mednarodnem dramskem festivalu v Parizu bo ljubljansko Narodno gledališče uprizorilo Cankarjeve «Hlapce». Komisija za kulturne zveze z inozemstvom je soglasno sprejela in potrdila zadevni predlog razsodišča. BEograd, 28. — Zvezna komisija za pregled filmov je odobrila scenarij za film «Michael Strogov», ki je napisan po romanu Julese Vernea. Film «Michael Strogov» bo v celotni cmenasovno-tehniko snemalo Jugoslovansko podjetje «Ufusa» v koprodukciji s francoskim podjetjem «Moderni films» pod vodstvom italijanskega režiserja Carmina Gal-

Starec na begu Udeležimo se ljudske veselice na stadionu «1. maj»

ERNST HEMINGWAY

Ob robu ceste je sedel starec. Inel je naončke v kovinskem okviru, njegova črna obleka je bila zaprašena. Čez reko je držal most na obojih, ki so čez njega vozili vozila, kamioni, in hodili ljudje, žene ter otroci. Vozovi, ki so jih vlekle muhe, so se težavo vzpenjali po strmim rečnem bregovih. Pomagali so vozilci s tem, da so potiskali spice koles. Kamioni so grizli v cesto ter se oddaljevali, a kajenje so težko stopali po prahu, ki jim je sedel do glave. Starec je sedel tam, ne da bi premaknil. Preveč je utrujen, da bi mogel prejeti.

«Nimam političnega prepričanja,» je odgovoril starec. «Šestinsedemdeset let mi je, napravil sem dvajset kilometrov in mislim, da ne bom mogel več naprej.»

«To ni dobro mesto za ustavljanje,» sem rekel. «Če bi vam uspelo priti do tja, na križišču za Tortosa vozijo mimo kamioni.»

«Počakal bom še malo,» je rekel. «Potem bom šel. Kam pa vozijo kamioni?»

«Proti Barceloni,» sem rekel.

«Ne poznam nikogar tam,» je rekel. «Toda hvala lepa. Se enkrat lepa hvala.»

Gledal me je z utrujenim, neprizadetim izrazom, nakar je, primoran deliti svojo skrb z nekom, rekel: «Macka si bo pomagala, za to sem gotov. Ni razloga, da bi skrbel za macko. Toda ostale živali. Kaj mislite vi, kako bo z ostalimi živalmi?»

«Verjetno se bodo dobro izmazale tudi one,» sem rekel.

«Mislite?»

«Zakaj ne?», sem rekel, gledajoč na nasprotni breg, kjer vozov ni bilo več.

«Toda kaj bodo počele pod ognjem artilerije, ko pa so meni zaradi artilerije ukazali, naj grem stran?»

«Ali ste pustili odprta vrata golobnjaka?», sem rekel.

«Da.»

«Potem bodo odleteli proč.»

«Seveda bodo odleteli. In druge? Bolje, da ne mislim na druge,» je rekel.

«Če ste se odpodili, bi se jaz na vašem mestu odpravil,» sem ga podvil. «Zdaj se dvignite in poskušajte hoditi.»

«Hvala,» je rekel in vstal, zanihal na en bok, potem na drugi, nakar se je vrnil in sedel v prah. «Pazil sem na živali,» je rekel z monotonim glasom, nič več obrnjen proti meni. «Bil sem edini, ki je pazil na živali.»

S tem starem ni bilo moč storiti ničesar. Bil je velikonočni dan in fašisti so se pomikali proti Ebru. Dan je bil siv, nizkih oblakov, zaradi tega tudi ni bilo letal. V tem dejstvu in pa v dejstvu, da macke znajo paziti nase, je obstajala vsa sreča, ki jo je ta starec mogel pričakovati.

OB 30-LETNICI NJEGOVE GLASBENE DEJAVNOSTI

Svara in slovenska operna tvornost

S svojimi operami «Kleopatra», «Veronika Deseniška» in «Prešeren» je dr. Svara obogatil in razširil domačo slovensko operno tematiko

Dirigent ljubljanske Opere in profesor na Akademiji za glasbo, in Tržičan po rodu, dr. Danilo Svara praznuje v tej sezoni 30-letnico umetniškega delovanja, ki jo je proslavil sinovi, v soboto, 28. aprila s premiero svoje opere «Kleopatra» v opernem gledališču. Dr. Svara je začel svojo umetniško pot sprva kot pianist, saj je študiral klavir na šoli ljubljanske Glasbene Maticice in nato pri Antonu Trostu na Dunaju ter pri Malat: v Frankfurtu, Istočasno pa je študiral tudi dirigiranje pri Scherchenu in bil leta 1925 angažiran kot dirigent v ljubljanski Opere. Pozneje je služboval prekinil in se posvetil študiju kompozicije pri B. Seklesu, da se je nato leta 1930 ponovno vrnil v Ljubljano. Odtlej je razvil vsestransko umet-

niško in pedagoško delo, tako kot dirigent in skladatelj, pa tudi kot profesor na Akademiji za glasbo, ves čas pa tudi ni opustil pianističnega udejstvovanja.

V ljubljanski Opere se je v tem času uveljavil predvsem kot dirigent in kot operni skladatelj, saj je v dobrih 15 letih napisal kar nekaj novih slovenskih opernih del, ki jih je ljubljanska Opera tudi izvedla. Kot kompozist je torej Svara prispeval že znaten delež k razvoju domače operne produkcije. V svoji operni tvornosti je obogatil in razširil domačo slovensko operno tematiko in doprinesel naši operni stvarjalnosti tudi novih glasbenih prijemov.

V razvoju ljubljanske O-

perne si je Svara pridobil mnogo zaslug tudi kot dirigent, saj je v tridesetih letih na njenem odru nastudiral široko vrsto opernih uprizoritev, ki so imele vse svojski pečat njegove osebnosti. Vse Svarove predstave so tehnično precizno nastudirane in razodevale v njem temeljitega poznavalca vseh podrobnosti glasbene partiture. Njegov repertoar v ljubljanski Opere navaja 46 opernih del, izmed katerih jih je mnogo nastudiral tudi po večkrat.

Pred novo uprizoritvijo njegove opere «Kleopatra» se je urednik «Slovenskega poročevalca» zglasil pri dr. Danilu Svari in mu zastavil nekaj vprašanj v zvezi z njegovo dolgoletno glasbeno dejavnostjo.

Vprašanje: Kdaj se začeli komponirati in kdaj Vem je prišla prva misel za komponiranje izvorne slovenske opere?

Odgovor: Med prvimi bivanjem v Ljubljani so nastale moje prve skladbe, med drugim bivanjem v Frankfurtu pa prve večje. Na opero sem se dolgo mislil in naporno iskal primerno besedilo. Idejo za «Kleopatras» mi je dal naš tedanji baletni mojster ing. Golovin, konkretno pobudo zanj pa neki film o Kleopatrin, ki je krožil v naših kinematografskih operah sem začel zlagati 1936 in sem jo naslednje leto končal, uprizorili so jo prvič 1940. Kar se tiče glasbenih osnov moje prve opere, mislim, da je načelo, ki ga je postavil Verdi, da mora skladatelj z melodijo izraziti situacijo, še danes edino pravilno. Samo v tej smeri ima opera bodočnost. Nasprotje tega načela je recitativni slog, h kateremu so se obrnili skoraj vsi sodobni operni skladatelji. Čeprav sem saj v času, ko sem skladal «Kleopatras» bil skrajno moderen («Kleopatras» sem tudi pred izvedbo prav zaradi te skrajnosti popravljal in precej ostrin izbrusil), nisem nikdar za opero opustil načela melodioznosti «Kleopatras» je skoz in skoz melodiozna, četudi so njene melodije zelo moderne. Značaj melodij (njih ostrih ali mehkih) sem uravnil po značaju scene. Melodijo je opera naslonjena na 12-tonski sistem, ki pa ni izveden do svojih skrajnosti, temveč modificiran po mojem domisleku. Važna pri-

besedil in tudi širših možnosti uprizoritve.

Vprašanje: Kaj mislite o novi izvedbi «Kleopatras» in kako sodite danes o tej operi?

Odgovor: Sedanja oblika opere, kakor jo bodo peli pri letošnji ponovitvi in novi postavitvi, ima v 3. sliki novo sceno, ki je boljša od prejšnje. Z nosilci glavnih partij (Bukovec, Smerkolj, Brajnik, Korosek) sem zelo zadovoljen. Zbor je danes večji kot ob premieri, prav tako orkester. Glede inscenacije in kostumov pa je naše gledališče po osebovosti toliko napredovalo, da bo nova uprizoritev tudi glede tega pomenila velik korak naprej. Če svoje delo pregledujem po tolikih letih, ga sprejemam, kakršni je. Na zelo redkih mestih me je popadla želja, da bi jih drugače oblikoval. Nekaj mest sem pa le instrumentacijsko razredčil, ker sem medtem dober spoznal akustične razmere naše operne hiše. Ko sem opero komponiral, sem delal mladostno brezskrbno in ne glede na razne glasbene struje. Od mojih poznejših oper je «Veronika Deseniška» iz perspektive naše glasbe našemu človeku morda bližja. «Prešeren» pa s svojo folklorno smerjo morda še bolj. Glede invencije in enotnosti sloga pa je «Kleopatras» gotovo najboljša med mojimi deli.

Naš tedenski pregled

Koristen obisk. Tako označujejo v političnih in diplomatskih krogih obisk Bulganina in Hruščeva v Londonu. Morda je kdo pričakoval senzacionalnih in konkretnih sklepov. Jasno, da so tisti, ki so tako mislili, nad obiskom razočarani. Tako pričakovanje od tega obiska pa je tudi izraz nerealističnega gledanja na svetovno dogajanje. Čeprav niso razgovori privedli do konkretnih sklepov in sporazumov in so še vedno ostale dolocene razlike v pogledih, je treba podariti, da je obisk, ki je že sam na sebi velikega pomena, ustreljal svojemu namenu in da je velik prispevek k nadaljnji ublažitvi napetosti. Obisk je tudi pripomogel k boljšemu razumevanju in k poglabitvi stikov med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo, je odprlo pot za bodoče zблиžanje in razgovore, ki bodo lahko privedli do otipljivih rezultatov, ki jih v sedanjih razmerah niti ni bilo mogoče pričakovati.

Poročilo o razgovorih je dokument velike važnosti. V izjavi je rečeno, da se bosta obe državi v medsebojnih stikih in odnosih ravnali po načelih OZN. Obe državi sta prepričani, da je podlaga za prijateljsko sodelovanje in mirno koeksistenco vseh dežel ne glede na njihov družbeni sistem v spoštovanju narodne neodvisnosti in suverenosti, teritorialne nedotakljivosti in nemešavanja v notranje zadeve drugih. To poudarjanje privrženosti OZN in odobranje temeljnih načel koeksistence je še posebno važna, ker gre za dve vodilni državi na svetu, katerih politika je zelo važna za ohranitev mira.

Obe državi se tudi obvezujeta, da bosta prispevali k pomiritvi na Srednjem vzhodu in da bosta podprli akcijo OZN v tem smislu ter da se bosta trudili, da pride do sporazuma o razoročitvi. Londonski razgovori o razoročitvi bodo v pomoč pododboru OZN pri njegovem nadaljnjem delu, je izjavil predsednik britanske vlade Eden. V te razgovore je kakor znano, posrel tudi ameriški delegat v pododboru OZN Harold Stassen, nakar je sledila vrsta za raznih razgovorov med njimi in sovjetskimi delegati. Londonski razgovori o razoročitvi bodo v pomoč pododboru OZN pri njegovem nadaljnjem delu, je izjavil predsednik britanske vlade Eden. V te razgovore je kakor znano, posrel tudi ameriški delegat v pododboru OZN Harold Stassen, nakar je sledila vrsta za raznih razgovorov med njimi in sovjetskimi delegati.

Med najvažnejšimi vprašanji je vsekakor bilo vprašanje revizije vloge NATO, ki naj usmeri svojo dejavnost na gospodarsko področje in na pomoč nerazvitim državam. Spričo vedno večje težnje držav članic te organizacije v tem smislu so bile tudi ZDA prisiljene prilagoditi se stališču evropskih članic OZN in zavile so, da ne pripravljene spreminiti značaj NATO in razširiti njegovo delovanje na nevojnaška področja. Tudi odstop vrhovnega poveljnika generala Gruentherja je prav verjetno posledica zahtev, da se v to organizacijo vnesejo nove ideje. Ko se je leta 1949 ustanovil severnoatlantski pakt, so bile razmere v svetu vse drugačne. Takrat je bil Stalin še živ in zahodne države so se čutili neposredno ogrožene. Bile so se sovjetskega napada in so se združevale v medsebojno vojaške pogodbe. ZDA pa so NATO pobarvale tudi idealno, to je v smislu boja proti komunizmu. Ko pa je prenehala neposredna nevarnost, po Stalinski smrti, po zveščinski konferenci izlasti na 20. kongresu KP Sovjetske zveze, so se začele v tej organizaciji pojavljati središnje sile zaradi njih različnih interesov. Zahodna diplomacija je sedaj pred novimi vprašanji, ki jih bo morala reševati v okviru spreminjenih razmer z novimi metodami.

Islanški parlament je nedavno sprejel resolucijo, s katero zahteva umik ameriških sil z otoka zaradi popuščanja mednarodne napetosti na zveščinski konferenci. Tudi Norveška je ponovno poudarila, da ne bo pustila zaveznikov čet na svoje ozemlje. Francoski ministri predsednik Mollet pa je opozoril Angličane in Američane, da sli do 1950 zpuščajo, če bodo šli po sedanjih poti dalje. Vse to kaže, da se med članicami te organizacije vedno bolj utrjuje prepričanje, da vojaške obveznosti, ki so prej morda bile na mestu, sedaj to organizacijo samo slabijo in razkrajujo.

Med najvažnejšimi vprašanji je vsekakor bilo vprašanje revizije vloge NATO, ki naj usmeri svojo dejavnost na gospodarsko področje in na pomoč nerazvitim državam. Spričo vedno večje težnje držav članic te organizacije v tem smislu so bile tudi ZDA prisiljene prilagoditi se stališču evropskih članic OZN in zavile so, da ne pripravljene spreminiti značaj NATO in razširiti njegovo delovanje na nevojnaška področja. Tudi odstop vrhovnega poveljnika generala Gruentherja je prav verjetno posledica zahtev, da se v to organizacijo vnesejo nove ideje. Ko se je leta 1949 ustanovil severnoatlantski pakt, so bile razmere v svetu vse drugačne. Takrat je bil Stalin še živ in zahodne države so se čutili neposredno ogrožene. Bile so se sovjetskega napada in so se združevale v medsebojno vojaške pogodbe. ZDA pa so NATO pobarvale tudi idealno, to je v smislu boja proti komunizmu. Ko pa je prenehala neposredna nevarnost, po Stalinski smrti, po zveščinski konferenci izlasti na 20. kongresu KP Sovjetske zveze, so se začele v tej organizaciji pojavljati središnje sile zaradi njih različnih interesov. Zahodna diplomacija je sedaj pred novimi vprašanji, ki jih bo morala reševati v okviru spreminjenih razmer z novimi metodami.

Puljski filmski festival se čedalje bolj uveljavlja

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Puljski filmski festival se čedalje bolj uveljavlja

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Puljski filmski festival se čedalje bolj uveljavlja

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Puljski filmski festival se čedalje bolj uveljavlja

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

«15. SEPTEMBER»

TOVARNA CEMENTA IN SALONITA ANHOVO - SLOVENIJA

Podjetje «15. september» tovarna cementa in salonita. Anhovo, proizvajata:

1. Prvorazredni cement PC 25 Z (N 400) in PC 350 (C 500),
2. Vodovodne - tlačne cevi visoke atmosfere vzdržljivosti s potrebnimi spojnimi deli,
3. Poltlačne cevi za namakanje,
4. Kanalizacijske in dimne cevi z vsemi fazonskimi deli,
5. Krovni material: valovite plošče, ravne plošče, šablone in salonitke,
6. Imitacija marmorja na salonitni osnovi,
7. „Azolit“ azbestne izolirne plošče,
8. Montira vodovode in strehe s svojimi montažnimi strokovnjaki.

Naročniki! KUPUJTE pri TVRDKAH, ki oglašajo v našem listu!

POŽAR ARTEMIO TOVARNI PREVOZI

TRST - Ul. Moren 7
Telefon št 28373

v vse kraje, tudi v inozemstvo

POZOR !!!

3 m volnena blaga in podloga za moško obleko skupno L 4.950
in 7.480
in 10.700

dobite v trgovini
A. PERTOT Trst, Ul. Cinnastica 22, tel. 95-998

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Četudi je, da je Puljski filmski festival v mednarodnem filmskem svetu pridobil precejšen sloves. Dosegli so uspehi in pa priznanja, ki so jih o njem izrekle priznane avtoritete svetovne filmske umetnosti.

Pred volitvami

Volilna preskušnja, ki bo v Italiji 27. maja, bo formalno sicer upravna značaj: izvolili bodo člane občinskih in pokrajinskih svetov. Toda vsake upravne volitve imajo tudi določen politični pomen. Zlasti dajejo priložnost za medsebojno merjenje sil, na katero, vsaj v Italiji, po dotedanjih izkušnjah le malo vplivajo posebnosti krajevne upravne problematike. Volitve se tudi na upravni volitvah orientirajo predvsem politično. Lep dokaz za to so bile upravne volitve leta 1952, ki so posebnost jasnokazale ono nazadovanje demokristijanov in njihovih manjših zaveznikov, ki je leto dni kasneje pripeljalo do poloma Scelbonoga aleparskega zakona na parlamentarnih volitvah.

Zanimanje za letošnje občinske volitve kot merilo razvoja medsebojnega ravnotežja političnih sil je tem večje, ker je v vmesnem času prišlo do znatnih sprememb v svetovnem političnem položaju, ki se razumljivo odražajo tudi v Italiji, čeprav so tu na delu znatne sile, ki zavirajo uveljavljanje pozitivnih vplivov mednarodnega razvoja. Politični opazovalci napeto pričakujejo, kakšno smer bo po pričevanju volilnih rezultatov vstalo svetovno dogajanje italijanskemu političnemu razvoju. Seveda bo to pričevanje lahko le približno, saj smo, kot vse kaže, žele na začetku nove važne svetovno-politične etape, ki lahko spodbude povzročijo tudi delno neorientiranost in kolebljanje.

Kaže, da so delodajalski krogi, magočniki velike finance, industrije in trgovine, najprej razumeli osnovni smisel dogajanja v svetu: da dela v smeri krepitev naprednih sil, da razbija one oklepe, ki so jim doslej pogosto onemogočali razmah. Predvsem pa, da sproči znatne napredne težnje tudi v nekaterih drugače obravnanih političnih gibanjih, zlasti množičnih. V Italiji je to predvsem demokristjanska stranka, kjer je pričakovati, da se bo vodstvo čedalje težje upiralo svetu, po socialnih reformah tečečemu pritisku od spodaj.

Izraz tega dejstva je neposredno poseganje velikih delodajalskih organizacij — Confindustria, Concommercia in Confagricoltura — v politično življenje in tudi v sam volilni boj. Doneskor se to poseganje v volilno borbo kaže v obliki lastnih političnih list s pužističnimi karakteristikami, drugod v najrazličnejših pobudah v javnosti in za kulisami. Teško je sicer pogledati za kulise, toda če vemo, kolikšno vlogo ima pri sila dragi volilni propagandi denar Confindustrie in njenih posebnosti, ne bo težko sklepati, kolikšno vlogo bodo imeli pokrajinski in krajevni odbori emorskih psov pri dodeljevanju sredstev v krajevnem merilu. Na ta način bodo emorski psov lahko mnogo bolj neposredno vplivali na le na splošno politično orijentacijo, temveč tudi na krajevna zaveznitva in krajevne programe strank, ki računajo na njihovo podporo. To pa so predvsem stranke tako imenovane "demokristjanske centras".

Na drugi strani — na oni, ki jo olajšanje mednarodnega položaja najbolj neposredno prizadeva v pozitivnem smislu — na žalost ni opaziti tolikšne prilagoditve novim razmeram. Zaveznitvo vseh naprednih sil je še vedno le želja, razen deloma v manjših občinah, kjer volilni zakon narekuje skupne liste. Pa tudi tu se sodelovanje omejuje na skupne liste KPI in PSI, torej na nekaj, kar je značilnost že vse povojne italijanske politike, medtem ko so skupni nastopi, ki bi obsegali vse k socializmu stremene ali sploh napredno usmerjene sile od PSDI (ali tudi, zakaj ne, od PRI) do KPI le izjema. Nedvomno pa je pozitivno dejstvo volilno zaveznitvo med PSI in neodvisnimi socialističnimi skupinami, ker kaže, da se je dogmatični ekskluzivizem Nenunijeve stranke znatno unesel.

Vlaganje list še ni končano in je zato potrebna analiza volilnega mozaike nemogoča. Nedvomno pa v primerjavi z običajno sliko razporeda strank ne bo večjih sprememb, z razlikami pač, ki jih prinaša novi volilni zakon, ki odpravlja povezane in večinsko razdeljevanje glasov in torej prepuča posameznim strankam bolj proste roke. Ne kaže pa, da bi bila ta večja avtonomija kaj prida izkoriščena, ker sklepe krajevnih organov strank utemnjuje njihovi medsebojni odnosi v usklajenem merilu in ker so vodstva mnogih med njimi dala zelo ozke smernice. Spet govornimo predvsem o vladnih strankah, katerih smernice se dajo slediti, razen tati na eno samo osnovno formulo: dokaj nedoločena zbrisanje meje glede morebitnega kotiranja za desnico, tožko ostro zadržana meja na levo. In v njihovi propagandi: sila bohotni poskus izkoriščanja dogodkov in Sovjetski zvezi za razkrojitev levega tabora. Se pa najdejo tudi med sredinici ljudje, ki opozarjajo na nevarno dvočnost takega početja. Da ti dogodki niso voda na reakcionarni mlini, dokazuje, da je množično poseganje delodajalskih organizacij v politično areno.

V takih razmerah dobivajo upravne volitve majo no prvenstveno politični značaj, ki smo ga že omenili. Čeprav omogoča to na eni strani preverjanje ravnotežja sil, pa na drugi strani pači pravi značaj upravnih volitev, katerih cilj bi moral biti izboljševanje potrebam najprimernejših občinskih in pokrajinskih uprav, ki bodo upoštevale vse vsakdanje potrebe in težnje ljudstva, ne pa postavitev uprav, ki bi bile le edolgo roka strankarskih vodstev. Toda srečanje na posevem upravnem terenu je za marsikatero vladno stranko, predvsem seveda za večinsko, dokaj kočljiva stvar.

Prizor iz 2. dejanja Tartuffa. Orgon: Lojze Milič, Mariana: Darja Gorjan in Dorina: Rafaela Petroni

Prizor iz prvega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Francka: Majda Novak

Prizor iz 2. dejanja Tartuffa. Orgon: Lojze Milič, Mariana: Darja Gorjan in Dorina: Rafaela Petroni

Prizor iz prvega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Francka: Majda Novak

Prizor iz drugega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Nina: Gabrijela Orel

Prizor iz drugega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Nina: Gabrijela Orel

Prizor iz igre «Večer belih vrtnic, katero so uprizorili slovenski srednješolci preteklo nedeljo na Kontovelu

FILATELISTIČNE ZANIMIVOSTI

Razprava ministrskega sveta o novih italijanskih znamkah

Na natečaju šestih zapadnoevropskih držav za osnutek evropske znamke je zmagal Francoz Gonzague z osnutkom, ki prikazuje nebotačnik v gradnji

je med njimi zmagal Francoz Gonzague z osnutkom, ki prikazuje nebotačnik v gradnji z napisom EURDPA. Znamke s tem motivom bodo izšle jeseni v šestih zahodnoevropskih državah članicah Premogovno-jeklarne skupnosti. Le nominala in ustrežni napisi bodo različni.

Pretekli teden je jugoslovanska pošta uprava dala v promet propagandno znamko za propagandno evropsko mednarodno razstavo JUFIZ III, ki bo letos v Zagrebu. Vinjeta prikazuje več zgradb iz starega Zagreba, med katerimi prednjači Lotrščakov stolp iz XIII. stoletja. Nominala znamke je 15 dinarjev, znamka je tiskana v treh barvah, rjavi, rumenkasto-rjavi in črni. Znamko je tiskal Zavod za izdajo novčanica v Beogradu. Z estetičnega stališča moramo reči, da je znamka vsestransko uspelala in da tvori sama precejšnjo turistično propagando med tujci in ne samo med filatelisti, ki bodo pršli na to razstavo. S to zamko in s

prejšnjima dvema, ki sta bili izdani ob priliki Jufiz I v Beogradu in Jufiz II v Ljubljani, je jugoslovanska pošta uprava dokazala, da zna — če hoče — izdati kvalitetne znamke, ki castno zastopajo državo.

V Londonu so se vršila delja časa pogajanja za vključitev cele vrste ameriških angleških posesti v Federacijo angleških Antilskih otokov. Zdi se, da so se sedaj v tem zedinili. Kmalu bodo torej izginile iz prometa znamke Deviških otokov (Virgin Islands), Saint Christopher-Nevis-Anguilla, Montserrat, Antigue, Jamajke, Trinidad, Grenade, Dominike, Sv. Vincencija, Svete Lucije, Tukrs & Caicos in Kajmanskih otokov. Vsi ti otoki, ki so imelo do sedaj različne znamke, bodo uporabljali sedaj enotne znamke.

V Londonu je filatelistična tvrdka Stanley Gibbons praznovala pred kratkim stoletnico delovanja. To je bila brez dvoma prva filatelistična tvrdka na svetu. V počastitev te obletnice je tvrdka priredila okusno filatelistično razstavo, na kateri so bile prikazane redke znamke, ki so last tvrdke, in razne kolekcije zbiralcev-privatnikov.

Svica posvete navadno več znamk iste serije različnim obletnicam. Sedaj je izdala štiri znamke, od katerih je prva posvečena 50-letnici vzpostavitve poštne prometa z avtomobili in prikazuje avtomobil iz leta 1906, druga je posvečena 50-letnici Simpionskega predora in prikazuje severni vhod tunela ter grad Stockalper. Tretja znamka je propagandnega značaja za varnost cestnega

Prizor iz drugega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Nina: Gabrijela Orel

Prizor iz drugega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Nina: Gabrijela Orel

Magično oko

(Po knjigi Č. V.)

Tiste sončne pomladi so se v našem mestu dogajale prečudne stvari, ki so sprajljale ljudi v strmenje in preplah. Nekateri so mislili, da jih pozročajo pege na soncu, ki so bile to leto ne navadno obilne, preprostejši so menili, da se je od nekdaj priklatil nenavaden močen in šaljiv čarovnik, izobraženci pa so govorili, da gre verjetno za tajne znanstvene poskuse. Samo slavni in skrivnostni učenjak Atomikon je vedel resnico, a je imel svoje razloge za to, da je molčal.

Najbolje bo, da začnemo prav na začetku stvari. Tam na začetku vsega je bil, verjemite ali ne, skuštran in dolgotrak deček. Ime mu je bilo Zivko. Bodisi da so mu stari dali to ime v trenutnem navdahnjenju, ali pa da je ime delovalo na značaj svojega lastnika — pristajalo mu je, da bolj skoraj ne bi moglo. Ni bil ne prehud priden in ne prehud nagnjen, v tem je bil podoben vsem svojim vrstnikom. Toda od želje po nenavadnem, po pustolovščini, in nekoga čisto navadnega pomladnega dne se mu je odkrila možnost, da uresniči vsaj del svojih sanjarij.

Zavila sta čez polja in žitko je kar gorel od radosti, ko je kar gorel od radosti, ko je kam le greva, saj bi niti ne stajalo. Ustavila sta se pred visokim obzidjem in Zivko se zastala od čudnega avtotakta, ki se je ustavil pred njimi. Iz njega je izstopil preklinjajoči šofer in vrgl žogo, ki je obležala pred kolci, nekam čez zidove. Seveda deček to ni zmotilo za dolgo. Takih nezdov so bili že navajeni in kaj kmalu je bila žoga spet v njihovih rokah. Toda Zivko je igra postala pust. Ostal je ob strani zatopljen na pol v sanjarjenje, kar se je dogajalo okrog njega. Zopet je po česti privozil avto in se ustavil tik pred dečki. Toda to ni bil več prejšnji modri avtotakt, iz njega je izstopil možak, ki je s svojo nenavadno zunanostjo takoj pritegnil Zivkovo pozornost. Z naglimi koraki je odhitel čez cesto in zasil na travnik. Zivko se je opozabal: Le kam hoče tati, saj ni nobene poti. Iz nenada obrzo nakrenil od boletine. Njega je stekel kol njemu, boječ se samo, da se ne vmesajo v njegovo dogodivčino se drugi dečki. To

prometa in prikazuje otroke, ki gredo čez ulico. Cetria znamka pa je posvečena 25-letnici letalske družbe «Swissair» in nam prikazuje staro in moderno potniško letalo.

Prizor iz drugega dejanja Kralja na Betajnovi. Maks: Aleksij Pregarc in Nina: Gabrijela Orel

LETOŠNJI BRUCOVSKI PRAZNIK

V zavetju grajskih zidov

Tržačani, če zlasti pa trgovci, se te dni najbrž čudijo, da jih skupine študentov, ki so pršli v naše mesto iz mnogih italijanskih vsedliških mest ob priliki ardeškega tedna, to se pravi še zadnjega tedna v tem šolskem letu, ki imajo starejši akademiki pravico zakravitati prvoletnike, niso nadlegovali s prosjačenjem.

Čudili se bodo najbrž tudi danes, ob spoznanju brucova, ko ne bodo imeli priložnosti gledati, ki to je bilo v navadi zadnja študentov razigranih študentov ter posrečenih, včasih pa tudi zelo neokusnih, alegoričnih voz po mestnih ulicah. Verjetno pa jim je bil ves ta živčav bolj v nadlego kot v zabavo. Lahko pa tudi rečemo; da niti pri tržaških visokosolnih navdušenja, saj so se povečini udeleževali teh obhodov le kot gledalci.

No, letos pa vsega tega ne bo.

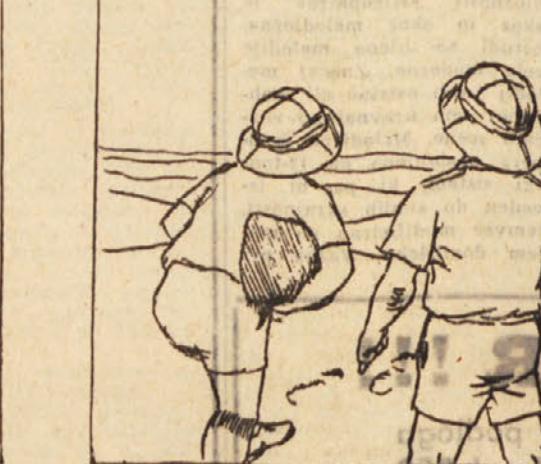
Se vedno se namreč čutijo posledice neljubega dogodka, ki se je pripetil nedavno na našem vsedlišču, ko je neki bruc rnil nekaj starejših študentov, ki so s silo hoteli uveljaviti svoje «pravice» nad njim. O dogodku vodijo še vedno preiskave policijske in šolske oblasti ter je do konca te preiskave šest študentov odstranjenih z univerze.

In letos bo tržaška solgarijdija praznovala brucovski praznik na gradu Sv. Justa. V zavetju grajskih zidov bodo od prireditelj tuarja po vzorcu srednjeveških viteških borb. Pomerji se bodo lokostrelci, suličarji in tudi pravi vitezi. Na koncu pririditve bodo simbolično osvobodili predstavnika brucova s srmoletišča (gozde). Nato bodo izpustili v znamenje miru golobe.

Ta prireditve bo danes ob 10.30 uri.

Meščani, ki jih ta študentovski nastop zanima, si ga lahko ogledajo proti skromni vstopnini. Tako ne bo treba študentom hoditi nabirat milodarov po lokalih in hišah, kar je bilo zelo neokusno in prav gotovo ni postavljalo akademikov v najlepšo luč, zlasti v zadnjih letih. V.

Kaj sta doživela Marko in Metka

Tako sta naredila. Hodila sta in hodila, biserov je bilo konec, jezera pa nista našla. Marko je ves zbezan spoznal, da je bilo, kar sta imela za valove cisti, bel pesek. Samo čudno se mu je zdeto, da je bil tako bel. Pokusil je zrno in spoznal, da je našel sol.

Prislo mu je na misel, da je nekdo čital, da so v puščavi solna jezera brez vode, pač pa z mocvirno podlago, kjer so za ljudi zelo nevarne poti.

Metka je opazila strah na bratovem obrazu in je boječe vprašala:

«Kje sta Marko?»
«Zal, moram reči, da sva sredi solnega jezera in ne vem kako bova našla izhod iz njega. Samo kje so biseri?»

Nista našla niti enega več in sta sklenila hoditi naprej, da bi pršla iz jezera na drugem bregu.

Naenkrat je počila solna skorja in Marko se je jel počasi pogrezati v močvirje. Metka mu je hotela priskočiti na pomoč. Marko pa jo je zadržal s klici:

«Navdilo: magično oko v ma štiri moči. Prva smer je brni oko v začelno smer in videl boš vse, kar hočeš, da se ti odkrije...»

Hura!

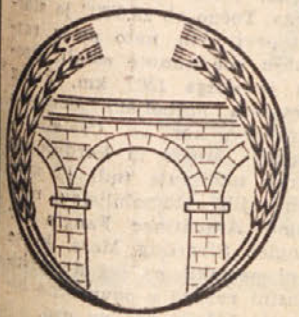
Zivko je spravi v lep drogoceni plen in planil po hodniku. Si bo že drugič prebrat do konca, kakšne so pravosti tri moči čudodelne stvarnosti. Zdalej mora najti pot na vohata psa.

(Nadaljevanje priložna nedeljo)

Napredni Slovenci bodo v okoliških občinah glasovali za naslednje liste

Občina Devin-Nabrežina

1. BRAINI Renata, uradnik
2. ZOCCHI (COK) Teodor, delavec
3. NARBEDO Luigi (PSI), delavec
4. CHINCHIO Romilda, gosposinja
5. PRODAN Carlo, uradnik
6. SANTALESA Ricciotti, delavec
7. LOREDAN Luciano, delavec
8. MARTINELLI Nereo, tehnični vodja
9. RUMEN Giuseppe, strokovni vodja
10. CANCELANI (KOCJANCIC) Anton, delavec
11. PANCERA Pietro (PSI), delavec
12. FONTANOT Gino, delavec
13. NICOLINI Paolo, delavec
14. MANIAGO Bruno, delavec
15. POSTOGNA por. ZILLI Natalia, šivilja
16. MARASSI Libero, delavec
17. DEPANGHER Mario, prodajalec rib
18. FONTANOT Guido, strokovni mojster
19. ROBBIA Dario, delavec
20. APOSTOLI Giuseppe, obrtnik
21. ZUGNA (CUNJA) Teodor, bolničar
22. DRIOLO Nicolò, delavec
23. FERLUGA Kiljan, učitelj
24. DEMARCHI Francesco (PSI), delavec
25. ZACCARIA Spartaco, delavec
26. APOLLONIO Guerrino, delavec

LISTA OBCINSKE ENOTNOSTI

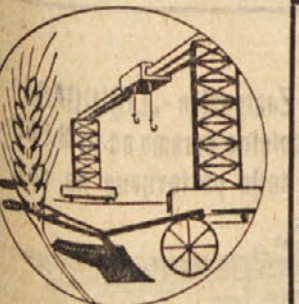
1. ANTONIC Anton - delavec
2. COLJA Srečko - klesar
3. FURLAN Dušan - novinar
4. GRATTON Arturo - klesar
5. VEZ dr. Janko - profesor
6. KRAVANJA Josip - uradnik
7. LEGISA Drago - novinar
8. MARKOVIC Alojz - elektricar
9. MERVIC Ladislav - delavec
10. OLIVA Adriano - tiskar v pokloju
11. PERTOT Ignac - trgovski nameštenev
12. PIPAN Egidij - visokolesar
13. RADOVIC Danilo - kmet
14. SKRRK Albin - klesar
15. SUSTERSIC Lucijan - zeleničar v pokloju
16. VIZINTIN Abdon - klesar

Občina Zgonik

1. PIRC Alojz - Salez
2. MILIC Stanislav - Zgonik
3. GRILANC Karlo - Salez
4. HROVATIN Albin - Bristički
5. GRUDEN Josip - Samotorca
6. MILIC Mario - Mali Reben
7. MILIC Anton - Salez
8. FURLAN Ivan - Gabrovec
9. RUSTJA Ivan - Gabrovec
10. CIBIC Vladimir - Devinscina
11. BOGATEC Silvan - Bristički
12. PEGAN Just - Salez

Občina Repentabor

1. BIZJAK Jože - Col
2. GUSTIN Veljko - Col
3. GUSTIN Alfonz - Col
4. GUSTIN Ludvik - Col
5. LAZAR Jože - Veliki Reben
6. PURIC Milan - Veliki Reben
7. HAVBAR Viktor - Veliki Reben
8. SKAMPERLE Jože - Col
9. SKABAR Alfonz - Veliki Reben
10. SKABAR Silvester - Veliki Reben
11. SKABAR Franc - Col
12. SKABAR Ivan - Veliki Reben

Občina Milje

1. PACCO Giordano, uradnik
2. MICOR Pietro, učitelj
3. POSTOGNA Giovanni, delavec
4. MILLO Gastone, delavec

Dopisi iz naših krajev

Občni zbor nabrežinske posojilnice

Tudi kmečka in obrtniška posojilnica v Nabrežini je minulo nedeljo položila obračun svojega poslovanja v minulem letu. Iz poročila upravnega odbora, oziroma predsednika odbora, oziroma predsednika odbora z vestnim tajnikom vred upravljal posojilnico vzorno, kar je razvidno tudi iz zapisnika vladnega revizorja.

V začetku leta je bilo 218 članov, med letom jih je pristopilo 17. Konec leta je torej bilo 235 članov z 235 deleži po 500 lir. Bilanca 31. 12. 1955 izkazuje 25.526.657 lir aktive in 25.355.071 lir pasive. Čistega dobička je torej 171.646 lir.

V začetku leta je bilo 181 vložnikov s skupnim zneskom lir 13.693.783, konec leta pa 138 vložnikov s skupnim zneskom lir 15.663.762. Posojil je bilo v začetku leta 135 v skupnem znesku 15.695.220, konec leta pa 129 v skupnem znesku 14.187.090.

Dočim so hranilne vloge narasle, so posojila padla za okrog 1 milijon in pol. Če se naše ljudstvo boji dolgov, je to razveseljivo. Ni pa razveseljivo, če je v tej bojazni ovira gospodarskemu napredku. Gospodarsko utemeljen dolg je aktiva v pasivi in se da primerjati z dobrim semenom, ki si ga nabavimo sicer pod dragimi pogoji, a se nam to izplača. Naša kmečka gospodarstva pa so podobna obnosni sukni in zelo potrebujejo obnove, se pravi prilagoditve nove nastali razmeram. Ali ni ta denarni zavod prav temu namenjen? Saj posreduje svojim članom manjkajoča sredstva za gospodarsko utrditev in napredek pod čim boljimi pogoji? Prav o tem vprašanju se je na občnem zboru razmeroma največ razpravljalo. Zal je bila udeležba preveč skromna in ni mogla ta koristna razprava kaj več zaleči. Iz izvajanj predsednika smo povzeli, da se ta denarni zavod zaveda svoje naloge in je pripravljen podpreti vsako akcijo za napredek našega tako močno zastalega kmetijstva.

Občni zbor je razpravljal tudi o nekaterih določbah novega italijanskega zakona o kreditnih zadrugah, ki se mu mora zavod prilagoditi in v ta namen spremeniti nekatere člene zadrugnih pravil. Delokrog posojilnice se bo razširil na Sv. Križ, katerega zanimanje zanjo vedno bolj raste.

Naj omenimo posebno priznanje odbora našemu ljudstvu za njegovo poštenje. Točno vrši svoje dolžnosti nasproti zavodu, izjeme imajo svoje opravilo v njegovih gospodarskih prilikah z nerednimi dohodki. Posojilnica pa je ljudska ustanova in mora kot takšna to upoštevati. Svoje članstvo smatra kot eno družino, ne pa kot predmet, ki ga je treba čim bolj izkoristiti. To kot tudi neomejeno jamstvo članstva je razen drugih ugodnosti prednost, ki bi jo morali bolj ceniti in se dosledno ravnati po načelu: ljudstvo naj se poslužuje svojega denarnega zavoda za vloge in posojila.

TREBČE

Zopet se oglašamo iz naše vasi. Tokrat naj omenimo predvsem željo vaščanov, da bi tržaška občina nekoliko razširila pot, ki vodi iz vasi na avtocesto. Po tej, čeprav stranski poti, je precejšen promet, tako da se na sredi večkrat srečata po dva avtomobila ali celo kamiona. Seveda se ne moreta ogniti eden drugemu, in tako ne preostaja drugega, kot da se eden umakne na cesto, od koder je prišel. Prav bi tudi bilo, ko bi to pot razveštili.

PREČNIK

Kolikor smo mogli, smo svojo zemljo, ki pa je imamo malo, čim bolj obdelali. Če bi nas ne bilo odganjalo vreme, bi bili dela izvršili še bolj skrbno. Smo že zašli v stisko za suho krmno, ker si je zima prisvojila preveč časa. Druga leta v tem času je bila že paša. Na nsemem bloku bo kmalu gotova nova straznica, ker se danj zahtevni naraščajočemu območju promet. Upamo, da so na zadnjem videnskem zasedanju uredili vprašanje blagovnega prometa in homo vedeli, kaj smemo in česa ne smemo.

Občinske volitve se naglo bližajo; pri nas se ne nobene volilne nivoje, tu pa tam se razpravljajo o velikih spremembah v času od zadnjih do sedanjih upravnih volitev. Stvar se je sukala, se suče in se bo še sukala, tako da naloga čim večjo in krepkejšo delovnost vsega naprednega delovnega ljudstva. Tudi v občinskem svetu bo potrebna enotnost vseh demokratičnih sil, ki imajo v bistvu enak program. Za take bomo volili tudi mi.

Standardna zemlja je najbrž dobila ime po tem, ker gre za stalno, enotno zemljo. (Nemci jo imenujejo Einheitserde). Ne more si je pripraviti posameznik sam, lahko jo samo kupi. Pripravljajo, ali lahko rečemo: izdelujejo jo podjetja ali zavodi po strogo določenih, znanstveno utemeljenih navodilih ter pravilih. Navodila (recepti) so patentirana in le nekaj podjetij v delu lahko pripravljajo standardno zemljo. Podjetja svoj izdelek razpošiljajo vrtnarstvom. Značilnost standardne zemlje je, da vsebuje toliko hrani-

skrbno. Smo že zašli v stisko za suho krmno, ker si je zima prisvojila preveč časa. Druga leta v tem času je bila že paša. Na nsemem bloku bo kmalu gotova nova straznica, ker se danj zahtevni naraščajočemu območju promet. Upamo, da so na zadnjem videnskem zasedanju uredili vprašanje blagovnega prometa in homo vedeli, kaj smemo in česa ne smemo.

Občinske volitve se naglo bližajo; pri nas se ne nobene volilne nivoje, tu pa tam se razpravljajo o velikih spremembah v času od zadnjih do sedanjih upravnih volitev. Stvar se je sukala, se suče in se bo še sukala, tako da naloga čim večjo in krepkejšo delovnost vsega naprednega delovnega ljudstva. Tudi v občinskem svetu bo potrebna enotnost vseh demokratičnih sil, ki imajo v bistvu enak program. Za take bomo volili tudi mi.

ŠEMPOLAJ

Ce nekaj, pa če je se tako zanimivo, večkrat ponovimo, izgubi na vrednosti in nam končno preseđa. Se bolj nam preseđa, ko moramo neprestano opozarjati na našo javno razsvetljavo, ki sveti bolj dnevom kot nočem. Saj smo že vprašali, kdaj bo konec tega načina razsvetljave. Če ga ne bo, homo, čeprav neradi, prisiljeni otrniti se na drug način.

Ze nekajkrat smo omenili, da je motorna vozna skoz našo vas v mnogih primerih prenegla in zato tudi nevarna, in to zlasti na križišču proti Praprothu in kjer se na ovinku odcepi pot v vas. Potrebno bi bilo postaviti na spodnjem in gornjem koncu vasi opozorilno tablo z označbo brzine.

Občina je mnogo potrošila za ureditev šolskega vrta in šele sedaj bo prišlo lepo šolsko poslopje do veljave. Ker pa ni šolski vrt samo za okras, ampak sega njegova naloga še v drugo pomembnejše področje, bomo o priliki o tem še spregovorili.

Motiv iz Doline

ZGONIK

Tudi pri nas pogrešamo koristne ptice. Pomanjkanje teh živalic res ni za nas zemlje, delce postransko vprašanje, ker se vsi zavedamo njih neprecenljive koristi. Zato se strinjamo z nedeljskim člankom »Da ne bo ptičji rod popolnoma izumrl«. Stari in sola so res prvi poklicani vzbujati v mladini ljubezen do ptic. To svojo nalogo eni in drugi preveč zanemarjajo. V naših razmerah pa bi bilo zelo umestno ustanoviti po naših vaseh odobre za varstvo ptic. V te odobre naj bi prišli zastopniki kmetov, sole, občine (kakšen razvivalc, občinski čuvaj ali drugi) in tudi cerkve. Ti bi se v svojih prizadevanjih za čim večjo zaščito ptic dopolnjevali, se vsako toliko sešli, si svetlovali in stavili ustreznim organom (sol, občini) predloge. Posebno bi se morali zanimati za napravo ptičjih ulic in krmilnic, ki so pri nas na zalost popolnoma nepoznane. Nalogo za ustanovitev teh odborov naj bi prevzele občine.

Kar je bilo v nedeljskem dopisju glede na poljska dela iz Saleza, bi veljalo tudi za našo vas. Tudi mi smo z delom

pohteli, vendar so nam zadnji deževni dnevi preprečili, da bi ga dokončali. Vsa rast pa je v zaostanku in se pozna pomanjkanje sonca. Kar je sadnega drevja v cvetju, se skrajno slabo oprasuje; ob cvetni dobi mora biti sončno in mirno vreme z malo občutnim vetrcem.

KADARKOLI
se Vam zdi in ne samo v začetku meseca se lahko naročite na
«PRIMORSKI DNEVNIK»
Dovolj, da telefonirate na št. 37338 ali da izročite Vaš naslov našemu raznašalcu.

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE FRANC LIPOVEC
Vsakovrstni prevozi
z osebnimi luksuznimi avtomobili Fiat 1400 za tu in inozemstvo
GARAZA:
Ul. Timeus 4, tel. 90-296
STANOVANJE:
Ul. F. Severo 6, tel. 33-113

Ribarič Ivan
IMPORT + EXPORT
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV
TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELIE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

AVTOGARAŽA „Roiano“
TRST - HOJAN - UL. MOHERI ST. 7 - TEL. 35-608
privatno tel. 27-240 - (Zadnja postaja filobusa št. 5)
Prostori za parkiranje avtomobilov in motornih koles - Odprto tudi ponoči -
Prevoz potnikov z osebnimi avtomobili na vse kraje, tudi v inozemstvo

„Oglasov ne plačuje trgovec, ki oglase naroča in tudi ne kupec, ki pri tem trgovcu kupuje. V resnici plača oglase konkurent, ki sam ne oglašča.“
(Herbert Casson)

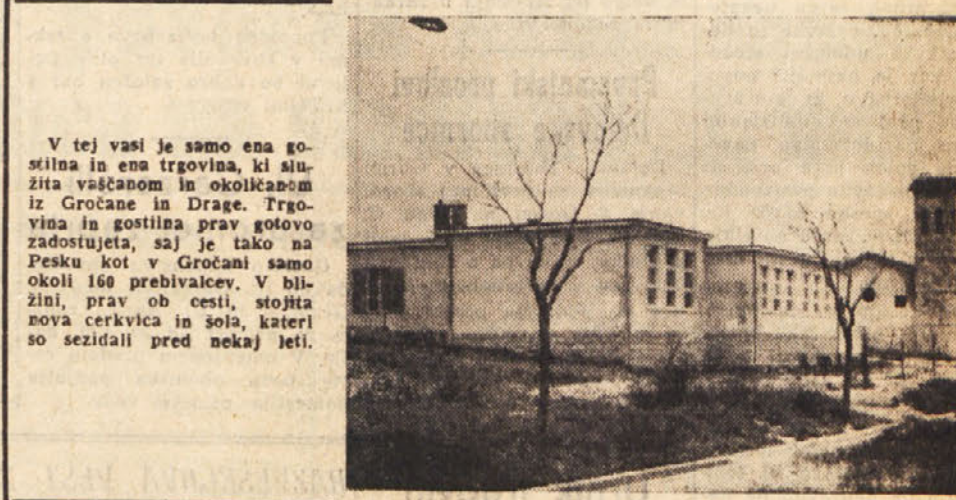
PRIMORJE-EXPORT Nova Gorica-Tel. 07
UVOZNO - IZVOZNO podjetje za vse artikle v obmejnem prometu
Vršimo vse prevozniške usluge

IMPEXPORT
TRST, ULICA C. BATTISTI STEV. 23-I NAD.
Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE
UVAZA: Vsakovrstni las, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Od Peska do Gročane

Pesek leži na glavni cesti Trst - Reka prav ob jugoslovanski meji. Tu je istomimski obmejni blok, ki vodi proti Kozini in Herpa-ljem. Odkar obstajajo obmejne propustnice, je ob nedejnih in praznikih čez ta blok mnogo prometa. Se večji promet pa bo v poletnem času, ko je mnogo tujcev, ki prekoračijo mejo z vsako vrstnimi vozili in odhajajo proti prekrasnima letoviskoma krajema Opatija in Lovran.

Mario Magajna

Vrtnarstvo na prelomu?

Pred dobrima dvema letoma smo pri nas prvič huai ali slišali o tako imenovani standardni zemlji. Ta zemlja bi naj pripravila v vrtnarstvu, zlasti za lončnice, pravo revolucijo.

O standardni zemlji so začeli govoriti na Angleskem že leta 1940. Pripravljanje in uporaba te zemlje po sta se razširili šele po vojni. Dober glas o standardni zemlji je pridrli v vse vrtnarske razvite dežele in zlasti nemški vrtnarski strokovnjaki so zdeli z mnogo temeljitostjo proučevati mnogo obetajočo vrsto vrtno zemljo. Tudi na Nizozemskem se se tega resno lotili na zavodih in nekateri posamezniki. Čedalje bolj se je siriilo mnenje, da bo standardna zemlja izpodrinila v vrtnarstvu vse znane vrste.

Standardna zemlja je najbrž dobila ime po tem, ker gre za stalno, enotno zemljo. (Nemci jo imenujejo Einheitserde). Ne more si je pripraviti posameznik sam, lahko jo samo kupi. Pripravljajo, ali lahko rečemo: izdelujejo jo podjetja ali zavodi po strogo določenih, znanstveno utemeljenih navodilih ter pravilih. Navodila (recepti) so patentirana in le nekaj podjetij v delu lahko pripravljajo standardno zemljo. Podjetja svoj izdelek razpošiljajo vrtnarstvom. Značilnost standardne zemlje je, da vsebuje toliko hrani-

za rastlino ugodno; ogljikov dvokis iz zraka ima lažji pristop do korenin.

Toda v petnajstih letih preiskovanja standardne zemlje se je izkazalo, da ima tovarniška prst tudi nekatere slabosti. Standardna zemlja je res zdrava in ima le tiste lastnosti, ki so za določeno rastlino ugodne. Vendar to se zdaleč ne dokazala, za velike težave vrtnarstva. Zemlja je zelo propustna, zato je treba pogosteje zalivati. Z zalivanjem pa tudi izpiramo hranila. Zato je treba dodajati nadaljnja raztopljena hranila, kar pa zahteva precej časa, stroškov in znanja. Zemljo je treba naročati od daleč, kar seveda podražuje pridelovanje. Tovarniška prst je sicer prodira v vrtnarstvo in izpricala svojo kakovost, nikakor pa ni odročila novosti.

Največje vrtnarsko središče na Nizozemskem je Aalsmeer. Tam je zemlja pravo zlato. Tega ni spremenila standardna zemlja in tamkajšnji vrtnarji se niso ustavili v svojih prizadevanjih po nadaljnjem napredku. Znanstveni zavod za vrtnarstvo je začel raziskovati, kako bi rastline gojili brez zemlje. Sprva se je ta zamisel zdelala neureničljiva. Toda znanost je dokazala, da je mogoče pripraviti in dati rastlinam vsa hranila, ne da bi rastline morale rasti v zemlji. Hranila morajo biti seveda v takšni obliki, da jih rastlina more sprejemati. Rastlinski koreninam je treba dati le ogrodje, oporo. Odločili so se — za pesek Pesek nastoje v betonska korita: vsakih dvajset minut z avtomatično električno črpalko spuščajo v korito v vodi raztopljena hranila. To gojitev rastlin imenujejo vodno ali hidroponsko. V bistvu gre za isto zamisel kakor pri standardni zemlji, le ogrodje rastline (znananje o kolje) je drugo; namesto vrtnice uporabljajo pesek in vodo.

Vodna gojitev se je izkazala že zelo uspešna pri nekaterih znanstvenih zavodih, je pa zelo zapletena in draga. Razen tega pride v poštev le za tiste cvetice, katerih cvetje samo režemo. Ni še znano, ali se je obnesla tudi v zelenjadarstvu.

Na sliki vidimo najstarejšo zenico v Gročani, Urso Bernetič por. Grabonja, ki je stara 85 let, nam je povedala, da ni bila še nikoli bolna in da je vedno delala. Pridelava žito, krompir in razno sadje ter nekaj črnega vina za domačo uporabo; mleko pa nosijo v Bazovico in od tu v mesto.

V dolinici, kjer leži Gročana je zelo prijetno v pomladanskem in poletnem času. Vse naokoli mnogo zelenih travnikov, lepo obdelanih njiv in vinogradov. Na zalost je letos zarađi hude in dolge zime dejo na polju zraslo. Zato, kakor vidimo na sliki, so nekateri domačji začeli posvetljivo pripravljati in čiščiti vsake poje, da opešajo vas in da se izgubljajo časa v brezdneju.

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

ŠPORTNI DNEVNIK

BORBA DELAVSTVA TEKSTILNIH TOVARN V PODGORI IN RONKAH

Popoln uspeh enotne stavke v tovarnah delodajalca Tonielle

Trajala je 24 ur - Delavstvo zahteva med drugim 25.000 lir prozvodne nagrade in 3.000 lir mesečnega poviška ter druge pravice

Stavka podgorskih in ronških tekstilcev, ki se je pričela večeraj zjutraj ob 6. uri in ki traja 24 ur, h kateri so delavce pozvali sindikalne organizacije F.I.O.T., U.I.L. in C.I.S.L. po predhodnem posvetovanju, je popolnoma uspešna. Lahko rečemo, da so se v obeh tovarnah razen nekaterih uradnikov, delavke in delavci stavke udeležili stodoletno, kar je najboljši odgovor ravnateljstvu, ki je s svojim vse prej kot umirjenim pozivom na delavstvo povzročilo, da sploh ne priznati zahteve po izplačilu proizvodne nagrade v znesku 25.000 lir, po mesečnih mezdnih poviških 3.000 lir ter nekaterih drugih izboljšavah.

Enotni nastop bo delodajalca Toniello preprečil, da bo vseeno treba upoštevati voljo delavstva, ki ne zahteva privilegijev, ampak priznanje za svoje napore pri povečanju proizvodnje; ravnateljstvo bi ravno krivično, če bi tega priznanja ne napravilo na način, ki ga delavci zahtevajo, kajti znano je, da je predljudi v Podgori nakupila stroje brez plačila carine in da z timi olajšavami kupuje tudi jogonsko gorivo in barve. Vse o je v izdatni meri pripomoglo k večanju dobičkov, katerih del pripada tudi utvarjalcem dobička.

Prvomajski proslavi Delavske zbornice

Delavska zbornica v Gorici organizira za prvi maj zborovanje v Gorici na Trgu C. Battisti, kjer bosta o pomenu praznika, zlasti pa o zahtevah delavcev v tovarnah, ki delujejo na področju proste cone in uživajo carinske olajšave pri nakupu raznega blaga govorila sindikalna voditelja Fulvio Bergamas in Di Lazzaro.

Urnik trgovin za 1. maj

Zveza trgovcev goriške pokrajine obvešča, da bodo v torek 1. maja vse trgovine zaprte, vitevši pekarnarje, mlekarne, mesnice, trgovine s sadjem in zelenjavo in cvetličarne. Pekarne in mlekarne bodo prodajale blago jutri, 30. t.m. tudi za naslednji dan. Mesnice bodo jutri odprte od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure.

Še nobenega sklopa za podaljšanje prog

V petek zvečer je bila na županstvu seja predstavnikov občine, videmskega inspektorata za motorizacijo, ATA in Ribi, da bi se pomislili o podaljšanju avtobusnih prog iz Gorice v Ločnico in na Oslavje. Končni sklep bodo sprejeli na prihodnji sepi.

Blok na Pristavi tudi za propustnice

Javnost obveščamo, da je stalna mešana komisija dolocila, da se tudi blok na Pristavi (Rafut) uporabi za prehod oseb s propustnicami za mali območni promet. Ko so pred približno enim mesecem blok odprli, je veljal samo za promet dvočlanih avtomobilov, da ne bi z vozovi ovrzali velikega prometa oseb in avtomobilov na bloku pri Rdeči hiši.

Rojstvo, smrti in poroke

V goriški občini je bilo od 22. do 28. aprila 15 rojstev, 12 primerov smrti, 3 oklici in 3 poroke. Rojstva: Patrizia Felluga, Dionisio Miletta, Ezio Cuffolo, Liliana Ussai, Marcello Collini, Diego Russi, Stefano Russi, Giuliana Magnarin, Patrizia Marega, Rosanna Peteani, Massimo Massimi, Ana Drogshig, Renato Lorenzon, Renata Fornasir in Fabrizio Spanghero.

PEVSKI KONCERT

Na sporedu bodo narodne in umeine pesmi
Prodaja vstopnic od četrtka dalje, na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli 1-1 in v kavarni Bratuž.

Zagovornik koristi delodajalcev!

Monarhistični občinski svetovalec odv. Pedroni je poslal županu interpelacijo, v kateri ga sprašuje, kakšne korake namerava občinski odbor storiti, da bi okreplil prosto cono, ki je goriški gospodarski instrument, in kaj namerava napraviti, da se ubrani pasti tistih, ki pri čuvanju ozkih interesov pozabljajo visoko nacionalno funkcijo Gorice.

Interpelacija govori jasno: treba je očuvati nacionalne interese Gorice, zaradi tega naj bo prosta cona še vedno instrument, ki naj bi služil pešici svetlogovcev in industrijev. med vstopci pa beremo: Delavci, vi ste tisti, ki pri iskanju ozkih koristi pozabljate na funkcijo našega mesta, zaradi tega prenehajte s stavkami za izplačevanje proizvodne nagrade v tovarnah, ki uživajo koristi proste cone.

Ul. Garzaroli za promet zaprta

Goriško županstvo obvešča, da bo Ul. Garzaroli med Ul. Grabizlo in Ul. Aprica zaprta za promet od 30. t.m. dalje. V omenjenem predelu cestje bodo občinska podjetja namestila plinke vode.

RAZVESELJIVA VEST ZA LJUBITELJE PSOV

10. junija v Gorici razstava psov z mednarodno udeležbo

Dan poprej bo na občinskem stadionu nastop izučenihs psov

Ljubitelji psov bo prav gotovo razveselila vest, da bo 10. junija letos v Gorici mednarodna razstava psov, katere se bodo udeležili poleg italijanskih razstavljavcev tudi Jugoslovanci, Avstrijci, Sincariji in Nemci. Goriško kinološko društvo je že razposlalo vabila ter prejelo tudi nekateri pristanke.

Kamion običal na prou pri Soči

Večeraj okrog 5.30 so goriški gasilci odšli na Majnico, da bi spravili na cesto kamion «Piat 660», last Vencenzo Manservigijsa iz Gorice, ki je običal na prou. Prejšnji večer je lastnik sel s kamionom k Soči, da bi naložil grauč. Zaradi odkrivanja niso mogli z vozilom na cesto, zato so naslednji dan poklicali na pomoč gasilce.

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna S. Giusto, Korzo Italia 102 - tel. 31-52; od 8. do 12.30 pa je dežurna lekarna Mantovan, Korzo Verdi 17 - tel. 28-79.

KINO

CORSO. 14.00: «Vsi na krova», cinemascope, J. Powell in W. Pidgeon.
VERDI. 14.00: «Prismuknjem nečaka», D. Martin.
VITTORIA. 14.30: «Lassijev pogum», v barvah, E. Taylor.
CENTRALE. 15.00: «Pustolovec iz Burmes», superscope B. Stanwick in R. Ryan.
MODERNO. 15.00: «Sokolove peruti».

IV. ETAPA KOLESARSKO-MOTORISTIČNE DIRKE

Ockers prvi v Neaplju in v splošni klasifikaciji

Danes je na vrsti zadnja etapa Napoli-Latina-Rim z zaključno dirko za motorji

NEAPELJ. 28. — Velika kolesarsko-motoristična dirka je danes doživljala svojo predzadnjo fazo, v kateri je Belgijec Ockers ponovno dokazal svojo nesporno premoč. Dominiral je predvsem v drugi zaključni dirki za motorji v Neaplju, v kateri je z absolutno avtoriteto nadvladal svojega najresnejšega tekmeča in zmagovalca prejšnjih dveh dirk, Montija.

V obeh današnjih sektorjih so morali kolesarji prevoziti skoraj 300 km od katerih 55 za motorji. Zjutraj se je dirka začela s pobegom treh vozačev Gauthierja, De Santija in Barozija, ki so vozili sami do priključitve k motorjem pred Caserto. Trojki se je pozneje približal še Zucconelli. Ker so se prvi trije priključili k motorjem mnogo prej kot glavina, je prišlo na dirkališču v Caserti do zmešnjave pri številu krogov, ki so jih morali kolesarji prevoziti in so tako namesto sedem prevozili le šest krogov. Zmagal je Gauthier pred De Santijem, Barozijem in Zucconellijem. Tej četvorici so sledili z precejšnjim zaostankom favoriti med katerimi je Ockers prehitel Montija za 11".

NA STADIONU SAN SIRO Milan-Pro Patria 3-3

MILAN. 28. — V današnji prvenstveni tekmi A-lige na stadionu San Siro sta se Milan in Pro Patria razšla z neodločnim rezultatom 3:3 (2:1).

Gole so dosegli: v 8' Nordahl (M.), v 30' Orzan (P.P.), v 34' Dal Monte (M.), v 49' Borsani (P.P.), v 63' Nordahl (M.), v 70' Orzan (P.P.).

VRSTNI RED NA CILJU PRVEGA SEKTORJA FLUGGI - CASERTA (189 km)

Gauthier 5:14:54 - 36.774 km na uro, De Santi z zaostankom 26", Barozzi 22", 4. Zucconelli 8:46", 5. Ockers 9:38", 6. Monti 9:47", 7. Albani 10:51", 8. Maule 11:07", 9. Messina 11:18", 10. Gaul 11:21", 11. Fabbri 11:22", 12. Derycke 11:23", 13. Magni 11:31", itd.

VRSTNI RED NA CILJU DRUGEGA SEKTORJA CASERTA - NAPOLI (87,5 km)

Ockers 1:45:05 - 49.748 km na uro; 2. Monti z zaostankom 28"; 3. Albani 54"; 4. Messina 1:08"; 5. Dupont 1:09"; 6. Coletto 1:25"; 7. Gaul 1:28"; 8. Minardi 1:57"; 9. Fabbri 2:01"; 10. Dall'Agata 2:05"; 11. Maule 2:14"; 12. Grosso 2:14"; 13. Derycke 2:14"; 14. Nencini 2:35"; 15. De Santi 2:40"; 16. Cainero 2:41"; 17. Magni 2:44"; 18. Graf 3:11" itd.

SPLOŠNI VRSTNI RED PO 4. ETAPI FLUGGI - NAPOLI

1. Ockers 23:09:29"; 2. Monti z zaostankom 4:15"; 3. Derycke 6:34"; 4. Gaul 7:17"; 5. Magni 9:57"; 6. Dupont 10:13"; 7. Albani 10:25"; 8. Maule 10:43"; 9. Messina 11:28"; 10. De Santi 11:40"; 11. Cainero 13:56"; 12. Nascimbeno 15:25"; 13. Rosseel 16:14"; 14. Ranucci 17:08"; 15. Fabbri 17:14"; 16. Dall'Agata 18:13"; 17. Coletto 18:43"; 18. Nencini 18:56"; 19. Fantini 22:21"; 20. Minardi 22:56".

DIRKA PO ŠPANJI Poblet zmagal v tretji etapi

VALLADOLID. 28. — V tretji etapi kolesarske dirke po Španji. Oviedo - Valladolid dolgi 172 km, je zmagal Spanec Poblet v času 4:25:08". Z istim časom kot zmagovalc so prišli na cilj vsi najboljši v naslednjem vrstnem redu: 2. Van Steenberghe, 3. Koblet, 4. Conterno, 5. Bobet, 6. Falschi, 7. Bobet, 8. Bauvin, 9. Dotto, 10. Robinson itd.

VRSTNI RED NA CILJU DRUGEGA SEKTORJA CASERTA - NAPOLI (87,5 km)

Ockers 1:45:05 - 49.748 km na uro; 2. Monti z zaostankom 28"; 3. Albani 54"; 4. Messina 1:08"; 5. Dupont 1:09"; 6. Coletto 1:25"; 7. Gaul 1:28"; 8. Minardi 1:57"; 9. Fabbri 2:01"; 10. Dall'Agata 2:05"; 11. Maule 2:14"; 12. Grosso 2:14"; 13. Derycke 2:14"; 14. Nencini 2:35"; 15. De Santi 2:40"; 16. Cainero 2:41"; 17. Magni 2:44"; 18. Graf 3:11" itd.

53 DRŽAV V BORBI ZA ČASTNI NASLOV

Določene cone in skupine za svetovno nog. prvenstvo

Vse preliminarne tekme morajo biti odigrane do 31. dec. 1957 - V finalu 16 držav

LAUSANNE. 28. — Organizacijski odbor za svetovno nogometno prvenstvo je na svoji zadnji seji dolocil način tekmovanja in razvrstitve posameznih držav v cone in nato v skupine. Razvrstitev je naslednja:

- Evropska cona: 1. skupina: Danska, Anglija, Irsko; 2. skupina: Belgija, Francija, Islandija; 3. skupina: Bolgarija, Norveška, Madžarska; 4. skupina: Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška, Wales; 5. skupina: Holandska, Luksemburg, Avstrija; 6. skupina: Finska, Poljska, Sovjetska zveza; 7. skupina: Grčija, Romunija, Jugoslavija; 8. skupina: Italija, Severna Irsko, Portugalska; 9. skupina: Škotska, Svica, Španija.

Jugoslavija-Egipt 1:0

BEograd. 28. — V tekmi za Davison pokal, ki se je danes pričela v Beogradu, vodi Jugoslavija proti Egiptu z 1:0. V prvi igri je Plečević v interesantni igri, ki se je odločila šele v petem setu, premagal Badr El Dina z 2:6, 6:1, 6:1, 2:6, 6:3. Igra med starim jugoslovanskim reprezentativcem Palado in Egiptevcem Atelem je bila zaradi mraka prekinjena pri stanju 6:3, 4:3 za Palado. Igra se bo nadaljevala jutri popoldne, ko bo igral tudi double.

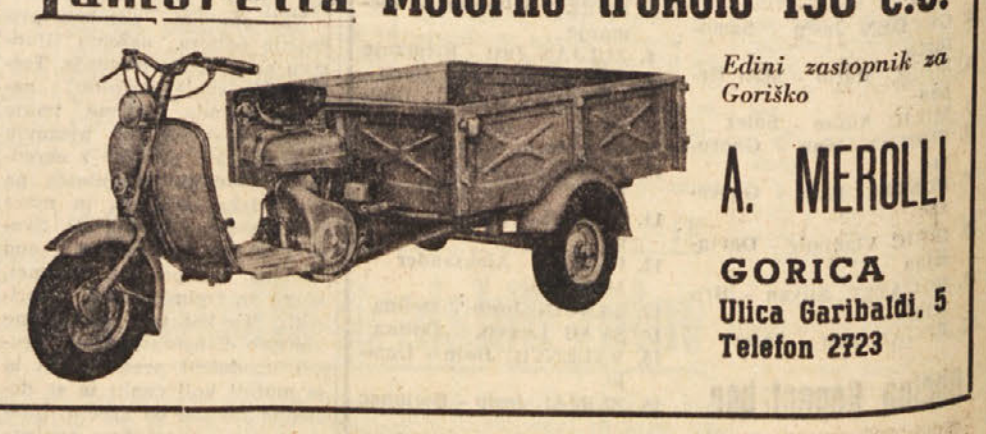
Kino na Opcinah

predvaja danes 29. t. m. z začetkom ob 15. uri in v ponedeljek 30. t. m. z začetkom ob 18. uri

Dolga siva vrsta

Cinemascope
Igrajo: ROBERT FRANCIS, RONALD CRIPS in WART BOND Resnična zgodba Marthyja Maherja, ki je pretrpela vse svet. «Človek drugih» je imel 10.000 sinov in eden izmed njegovih dečkov je postal predsednik Združenih držav.

Lambretta Motorno trokolo 150 c.c.

Edini zastopnik za Goriško
A. MEROLLI
GORICA
Ulica Garibaldi, 5
Telefon 2723

RADIO SOSSI - OPČINE - TRG MONTE RE 4

PRI ŠOLI - TELEFON 21154 - 21155
Likalniki električni avtomatni od 800 do 8.500 lir
Prodaja vsakovrstnega električnega materiala na drobno in debelo.
Izvršujemo vse elektroinstalacije

Vladimir Bartol: MLADOST PRI SVETEM IVANU (Tretja knjiga)

Romantika in platonika sredi vojne

66. Tretje poglavje: Trst sredi vojne - Prva ljubezen - Zgodba o Šakalu

Toda ker že govorim o stvarih ljubezni, naj omenim še izkušnjo, ki mi jo je dalo poznejše življenje in njegovo opazanje. Ljubezen, a zlasti še zakon, ki je bil sklenjen iz privlačnosti po kontrastu, navadno ne vodi v trajnost in srečno bodočnost. Po prvi omami se kontrasti še poglabijo, napetosti se stopnjujejo in velikokrat končata ljubimca ali zakonca tako, da si vsak izbere novega drugar, a zdaj ne več po kontrastu, marveč po sorodnosti. Kar se narodnostno mešanih zakonov tiče, sem videl marsikatero srečanje in uspeha. Toda vselej samo takrat, če se je eden izmed zakoncev podredil in sprejel narodnost drugega.

16.

Tako mi ni preostalo drugega, kot da zaklenem svojo ljubezen vase in se v ničemer ne izdam. Zaljubljenost je trajala naprej. Lini obraz in srečanje z njo sem mogel po možnosti še manj pogrešati, vendar ker se nisem razodel in izjavil, je moja zaljubljenost, je moja ljubezen čedalje huje težila na meni. Čutil sem se premladega, preotroškega, preneodrelega, da bi si drznil spregovoriti in zaupati Lini, kaj cutim do nje. Morda je kaj takega od mene tudi zares pričakovala. Začela je prihajati k nam neredito, včasih je po cel teden ni bilo k nam, potem pa se je spet vrnila vesela in namešana in osrečela mene in Šakala.

Rusom. Predajal sem se fantazijam o velikih dejanjih, ki mi bodo prinesla slavo, priznanje in končno tudi ljubezen Line. Vse je disalo po vojni, po strasnem in velikem dogajanju, a jaz sem bil majhen, ubog in šibak, nesposoben, da bi se kamor koli premaknil. Z njo tenko, rezko bolečino sem zdaj gledal živalice v skatlah in kozaricah, ki me niso prav nič več veselile. Vse to zanimanje se mi je naenkrat zazdelo majceno, malenkostno, brezpomembno. Zdelo se mi je, da vidim v njem znamenje svoje neodobnosti, svoje otročnosti in lastne nemoči. Kako naj bi si drznil tak, majhen, ubog in nemočen, stopiti pred Lino in ji razodeli, da jo ljubim?

(Nadaljevanje sledi)